

God is op reis gegaan (Genesis 12: 1-9) overweging zondag 10 september

Gemeente van Jezus Messias

Vier Ierse jongens rijden in een busjes door New York. Ze kijken hun ogen uit naar de gebouwen, de mensen, de cultuur van deze stad die 24 uur per dag leeft. Een wereldstad met een bevolking waarin bijna alle nationaliteiten en volken te vinden zijn. Hun eindbestemming is de 'Greater Calvary Church' in 'Harlem'. De 'zwarte' wijk waar de gospel leeft en voluit geleefd wordt. De vier Ierse 'witte' jongens zijn de bandleden van U2, de band die later zou uitgroeien tot een wereld-act. Opgewonden lopen ze de kerk binnen om met het Gospelkoor 'The New Voices of Freedom' een pas geschreven lied op te nemen. Een nummer dat qua tekst en melodie zijn roots heeft in de gospel. De titel van het nummer is: 'I still haven't found what I am looking for'. Vanmorgen tot leven geroepen door onze Houseband. De video opnames van U2 met het gospelkoor bezorgen me iedere keer weer kippenvel. Passie, geloof, hoop en moed; muziek en geloof als verbinding.

Het ritme van 'I still haven't found' verbeeldt de wandelgang van de pelgrim die op weg is naar het Koninkrijk van God. Een rustige, zelfverzekerde tred, van de gelovige die weet dat hij niet alleen is naar een wereld waar alle kleuren tot één kleur zullen versmelten en waar alle wat ons ketent wordt verbroken. In een interview zegt de zanger Bono dat dit nummer gaat over de zoekende christen die tijdens zijn reis door het leven kennis en inzicht vergaart. Maar hoe je ook rent, zoekt, soms vindt je, maar uiteindelijk blijf je met vragen zitten. Geloven geeft je geen antwoord op alle levensvragen, geloven in de Eeuwige schenkt je de moed en de spirit om door te gaan, te blijven bouwen aan Gods Koninkrijk. Het beloofde land zal altijd ergens anders zijn, je kunt het ervaren, onderweg, al pelgrimerend, maar bereiken doe je het helemaal nooit. Tijdens het samen zingen met het gospelkoor in een kerk, weggestopt in Harlem, ervoer Bono en de band, dat alle kleuren inéénvloeien, zwart, wit, vloedne uit tot een regenboog, het werd een getuigenis dat al zingend, het Koninkrijk van God kan worden beleefd en concreet gemaakt.

Al pelgrimerend, reizend, ervaren we God, niet de bestemming is het doel van ons leven, maar de navolging, het gaan. De eerste volgelingen van Jezus werden niet voor niets 'mensen van de weg' genoemd. Pas veel later werden ze aangemerkt als christenen. In eerste instantie een scheldnaam. Gaandeweg zou deze uitgroeien toen een eretitel. Christen als geuzenaam.

Het is jammer dat de benaming 'mensen van de weg' in de loop der eeuwen wat onderbelicht is geraakt. De weg is namelijk een beeld dat staat voor beweging. Een mens onderweg is iemand die zoekt, die nieuwsgierig is naar een andere horizon. Je voelt de dynamiek die spreekt uit 'mensen van de weg'. Ze gaan, ze wandelen, ze pelgrimeren.

De volgelingen hebben zich niet opgesloten in een burcht met stevige muren; een bouwsel van starre dogmatiek. Vierkant en hoekig. Nee, ze staan in het open veld, midden in de wereld, en al gaandeweg, ontvouwt zich het religieuze landschap. God ontmoet je op de weg, in het gelaat van de voorbijganger. De mens die je tegenkomt op de weg groeit uit tot een engel, een bode uit de hemel.

Mij ligt de metafoor van de weg wel. Het klinkt ook minder pretentiefus als: 'Ik ben een christen'. Minder zelfgenoegzaam. Alsof je Christus kunt inlijven. Het mysterie van het bestaan opent zich immers op het pad dat leven heet. Op reis komen we God op het spoor. 'Ik ben de weg, de waarheid en het leven', zegt Jezus. Door Hem te volgen, krijgt het leven zijn betekenis. Niet door thuis te blijven en je terug te trekken in een zogenaamd veilig bolwerk van instituties en regels.

Ook in het voorgelezen verhaal uit Genesis 12: 1-9 het boek Genesis, letterlijk betekent dit 'wording', 'gebeuren', gaat iemand op reis naar een land van beloften. Het is maar goed dat Abram nog geen beschikking had over een 'Routeplanner' op zijn I-phone. Dan had hij zittend op zijn kameel de snelste route ingetikt. En dat zou eeuwig zonde zijn geweest. Een geestelijke weg, reis kent geen snelste route. Een geestelijke 'Routeplanner' kent de optie kortste niet. Die stuurt je gewoon op pad. Het gaat om het gaan van de weg, niet om het bereiken van je doel.

Abram gaat op zoek naar een vernieuwd geestelijk leven. Daar bestaat geen Routeplanner voor. Dat is een weg van vallen en opstaan, van verdwalen en vinden. Het gaan van een geestelijke weg is er een van zijweggetjes, juist ver weg van de platgetreden paden. Een weg van onverwachte ontmoetingen en momenten. Soms heerlijk onlogisch en op het eerste gezicht onverstandig. De geloofsweg is onvoorspelbaar en juist daarom van een onuitsprekelijke rijkdom. 'Hier is geen weg meer', zegt de mysticus Jan van het Kruis. Het gaat trouwens in het leven niet om de snelste route, maar om de mooiste.

Het verhaal van Abram leert ons dat je als mens en als gemeente steeds op weg moet gaan. Vroeger is voorbij. De tijd dat de islam een godsdienst was in een ver land ligt achter ons. Geschiedenis laat zich nooit terugdraaien. We leven in een multireligieuze samenleving en daar kun je niet achter terug. Een geestelijke Routeplanner vertelt dat je niet moet omkeren. Naar vroeger toe. Want vroeger bestaat niet meer. Wie te lang in zijn achteruitkijkspiegeltje kijkt zit binnen de kortste keren in de berm. Wie verder wil moet op de weg letten. Wat gebeurt er in de samenleving? Waar staan we als gemeente van Christus in een Multi religieuze landschap? Die vragen liggen of we het leuk vinden of niet op tafel. Zonder beweging, zonder reis is het leven niet te verkennen.

Ook de Eeuwige zelf, God, is een reizende, een pelgrimerende. Een God in beweging, die zich de ene keer laat kennen als de reisgenoot die je bij de hand neemt, je de weg wijst, en een andere keer ver weg lijkt en onvindbaar is. God laat zich als reizende niet een hokje stoppen. God is ook op reis gegaan. Met zijn schepping, met de hele kosmos op weg.

Terug naar U2, hun muziek en drijfveren. Wanneer Bono problemen met zijn stem krijgt, gaat hij op bezoek bij een arts die meer beroemde zangers en zangeressen met stemproblemen geholpen heeft. Volgens de arts, die ook psycholoog is, hebben zijn stemproblemen de maken met spanningen en hij wil Bono helpen zich te ontspannen. Hij vraagt Bono wat hem troost en kracht geeft. Na lang nadenken zegt Bono dat herinneringen aan de vroege zondagsvieringen in de kerk va zijn jeugd hem nog steeds inspireert. Het zingen van oude gospels als 'What a Friend we Have in Jezus'. Die herinneringen helpen hem opnieuw ontdekken dat zijn beste reisgenoot ook deze Messias is, Joshua, of Jezus. De vaderfiguur Abraham getransformeerd tot de gezelschapsgenoot Jezus.

Het gaat uiteindelijk om reislust, geestelijke en letterlijke. De geest om te blijven gaan. Zoekend en vindend. Gelovige reislust zet ons als gemeente aan om steeds weer God te zoeken, in het aangezicht van de naaste, in een levenslied, in de natuur, in een gospelsong voer twijfel,, maar ook over zekerheid. De zekerheid dat God altijd bij ons zal zijn op onze reis door het leven.

Elst 4 september 2022
Jeroen Jeroense

U2: I still haven't found what I am looking for

I have climbed highest mountains
I have run through the fields
Only to be with you
Only to be with you
I have run
I have crawled
I have scaled these city walls
These city walls
Only to be with you

But I still haven't found what I'm looking for
But I still haven't found what I'm looking for

I have kissed honey lips
Felt the healing in her fingertips
It burned like fire
This burning desire
I have spoke with the tongue of angels
I have held the hand of a devil
It was warm in the night
I was cold as a stone

But I still haven't found what I'm looking for
But I still haven't found what I'm looking for

I believe in the kingdom come
Then all the colors will bleed into one
Bleed into one
But yes I'm still running
You broke the bonds
And you loosed the chains
Carried the cross
Of my shame
Oh my shame
You know I believe it

But I still haven't found what I'm looking for

(Vertaling)

Ik heb de hoogste bergen beklommen

Ik heb door de velden gelopen

Enkel om bij U te zijn

Enkel om bij U te zijn

Ik heb gerend

Ik heb gekropen

Ik heb deze stadsmuren beklommen

Deze stadsmuren

Enkel om bij U te zijn

Maar ik heb nog steeds niet gevonden waar ik naar zocht

Maar ik heb nog steeds niet gevonden waar ik naar zocht

Ik heb honinglippen gekust

Voelde de genezing in haar vingertoppen

Het brandde als een vuur

Dit brandende verlangen

Ik heb met de engelen gesproken

Ik hield de hand van de duivel vast

Het was warm in de nacht

Ik was zo koud als een steen Maar ik heb nog steeds niet gevonden waar ik naar zocht

Maar ik heb nog steeds niet gevonden waar ik naar zocht

Ik geloof in het Komende Koninkrijk

Dan zullen alle kleuren tot één vervloeien

Vervloeien tot één

Maar ik ben nog steeds aan het rennen

U brak de banden

En U verloor de ketenen

Droeg het kruis

Van mijn schaamte

Oh mijn schaamte

U weet dat ik het geloof

Maar ik heb nog steeds niet gevonden waar ik naar zocht